

bekende. Hij struikelt bijna over zijn eigen woorden, en heeft het over hoop en licht en liefde en ontredde en waanzin en verlangen en moed en mededogen en overgave en opnieuw over hoop, allemaal ineens. Hier wordt de vaas met het kastje en de hele kamer omvergeflinkerd. Met muziek, met stilte, met licht, met veel te veel woorden. Hier wordt een wereld geschapen. Voor één avond. Voor één publiek. En ik mag erbij zijn.

4.

Francine:

'k Heb nekeer ne Griek
 achter mijn gat gehad
 Is dat een spel geweest
 Achtervolgingen
 Bloemen
 Juwelen kreeg 'k van hem
 Hij had 4 hotels
 'k Moest alleen JA zeggen
 Dan zoudt ge mij nu niet verstaan

Philipke:

Waarom niet?

Francine:

Omdat 'k dan nu Grieks zou klappen

Ook dit is een wereld. Het is een fragment uit *Moeder en Kind*, de successtory van het duo Sierens en Platel die aan *Bernadetje* voorafging.

Deze anderhalve zin vol gaten heeft het verhaal van een heel leven eronder en ertussen zitten. Met één anekdote – en het feit dat ze die vertelt of verzint – is het er allemaal. Al die zo onbestede hartstocht, dat groot verlangen van de, zo kom je tijdens het stuk te weten, eeuwige minnares-van-de-eeuwig-op-het-punt-van-scheiden-staande-man. En tegelijk spreekt uit die onomstotelijke logica van op het eind dan ook nog eens zo'n vertederende liefde voor de mensen rondom haar. Veel auteurs hebben daar lange monologen voor nodig. Arne Sierens een paar seconden tekst. Alles wat niet echt nodig is weggooien en precies daarmee alles zeggen. In het detail de totaliteit vatten – of daarnaar streven, in ieder geval.

De inleider van zijn verzameld werk heeft het fraai geformuleerd: Sierens' teksten zijn 'choreografieën van ijsbergen', schrijft hij. Choreografieën omwille van de talige en tekstuele kwaliteiten. En toppen van ijsbergen, want Sierens toont alleen het topje, en daaronder zitten hele verhalen. Ik zou daaraan willen toevoegen: choreografieën van ijsbergen die dan opeens ook lava spuwen.

5. *Zomergasten* met Arne Sierens in het randprogramma van het Theaterfestival, naar ana-

De Soldaat-Facteur en Rachel - De sluipende Armoede (1986) / Norbert Maes

logie met het programma op de VPRO – u weet wel, waar boeiende mensen een eigen avond vol beeldmateriaal mogen samenstellen en daar dan een gesprek rond voeren. Een kijk in het beeldarchief van Arne Sierens. Veel zwart-wit miserie van mensen bij wie het leven flink slag heeft geleverd, en waardig gedragen kinderleed, verpakt in filmische smartlappen. En opeens, een jeannot die te veel gedronken heeft of een grootmoeder in de overgang waardig, Arne Sierens die ineens zijn zakdoek bovenhaalt.

En het was op zijn beurt die zakdoek die mij ontroerde. Omdat dat het schoonste bewijs is van de authenticiteit van Sierens' bekommernis om de wereld en de mensen. Toch altijd weer het uitgangspunt van zijn schrijven. Terwijl engagement en betrokkenheid bij Het Onrecht In Deze Wereld al te vaak een gemakkelijke paraplu wordt waar theatermakers gezellig mee onder kruipen, is deze toneelschrijver echt de man van de Gentse volkswijken. De armoede en de miserie die hij als kind rondom zich zag, heeft een blijvend litteken achtergelaten. En hij is niet blijven steken bij de zwartwitbeelden in zijn hoofd, maar hij groeide mee, en weet ook de hartslag van deze generatie op het toneel voelbaar te maken.

6. Lava uit ijsbergen, daar waren we gebleven. Enerzijds dus omdat die ijsbergen in de loop der jaren zoveel weg hebben afgelegd dat ze al lang in heel andere klimatologische sferen zijn terecht gekomen. Qua nieuwe wegen verkennen, heeft Arne Sierens zijn strijd gestreden.

Van *Het Vermoeden* (1982), via *De Soldaat-Facteur en Rachel* (1986), *Los Mueritos/Onze*

Lieve Doden (1988), *Je pleure des bananes* (1989), *Mouchette* (1990), *Constant Pardon* (1990) over *Boste* (1992) en *De Drumleraar* (1994) tot *Moeder en Kind* (1995) en *Bernadetje* (1996). (En dan vermeld ik enkel de twee recente hits en de stukken die in het Verzameld Werk terechtgekomen zijn.)

In volgorde goed voor:

1. een keurig opgebouwde tekst over collaboratie en de impact daarvan op een haast Clausiaans benepen Vlaamse familie;
2. groot leed van de oorlog die met kwaadheid herinnerd en met mildheid verteld wordt;
3. een strijdbare tekst over de Zappatistas en vooral de mensen daarachter;
4. een libretto met een hoog gecultiveerd deurenkomedie-gehalte;
5. een jong meisje aan wie het leven zich elke dag opnieuw van zijn onaangenaamste kant laat zien, een onbeholpen oudere man, en de vele gedaanten die de ontmoeting tussen deze mensen aanneemt;
6. geflipte massahysterie met Shakespeare ergens in de verte;
7. de big bang in de toneelliteratuur; zoveel wereld in zoveel vormen op zoveel niveaus dat elke zekerheid op de helling komt te staan – maar wat wil je als de hoofdfiguur een regisseur-schrijver is die een opera probeert te maken;
8. een man en een vrouw en nog een man die de broer van die man blijkt te zijn, en dan een gesprek in stukjes;
9. en 10. hippe en intense jaren-negentig-jeugd en bruisende bloedverwantschap bloot